

Nabila

Invandrare, kvinna och muslim är tre ord som placerar Nabila långt ned på samhällstegen. Men det är någonting hon tänker ändra på. Med kunskap och musik som maktmedel har hon börjat klättringen uppåt – till en position där hon får leva sitt liv på egna villkor.

Rekommenderad från årskurs 7

EN FILMHANDLEDNING AV
ANNA HEDELIUS

Handling

Nabila Abdul Fattah är 20 år och rappare. Hon bor i Hammarkullen utanför Göteborg och pluggar på socialpedagogiska programmet på högskolan i Vänersborg. Hon är dessutom kurdisk muslim från Libanon. Filmen speglar Nabilas liv – som invandrare och som ung kvinna i en i övrigt väldigt mansdominerad värld – rapmusikens. Vi möter henne omväxlande i hemmet, i studion, på scenen, i skolan och i mötet med olika familjemedlemmar, artister eller uppdragsgivare. Dessutom talar hon direkt till oss.

Nabila bär på ett stort samhälleligt engagemang. Hon vill påverka världen till det bättre och hon har funnit två vägar att göra det. Dels genom kunskap och därför har hon valt att börja studera, dels genom sina texter. Hon deltar i demonstrationer och engagerar sig politiskt, bland annat genom att medverka på en skiva som RKU (Revolutionär Kommunistisk Ungdom) ger ut till stöd för Palestina.

Filmen är en dokumentär och har inte någon handling i traditionell bemärkelse, ingen berättelse med början och slut. Snarare får vi under en tid följa med Nabila till hennes olika världar – hemmet, skolan, musiken/artisteriet och religionen:

Hemmet:

Nabilas hemmiljö är stökig. Hon har fyra syskon och allesammans bor, liksom hon, tillsammans med föräldrarna i en liten lägenhet. De flesta familjemedlemmar förblir anonyma filmen igenom, men fadern får vi bekanta oss lite närmare med. Han vill å ena sidan hålla strikt på de muslimska traditionerna och

binda dottern till hemmet, men är å andra sidan stolt över att Nabila studerar och engagerar sig i samhällsfrågor.

Skolan:

Studierna blir under denna period en smula åsidosatta på grund av Nabilas många andra åtaganden. Men det vi kan se är att hon tycks vara en tillgång på skolan, tack vare sin annorlunda bakgrund. Bland annat föreläser hon en dag om hip-hop för en grupp som studerar barn- och ungdomspsykologi. Nabila har tre timmars resväg till och från skolan varje dag och svårt att plugga hemma i lägenheten där det aldrig är riktigt tyst. Men att flytta till en studentbostad är inte att tänka på enligt pappan. Då Nabila halkar efter med studierna rekommenderar studievägledaren henne att ta ett studieuppehåll för att med ny kraft sätta igång med studierna terminen därpå. Detta faller inte i god jord hos pappan.

Musiken:

Musiken är det som sysselsätter Nabila mest. Musiken fungerar som ett politiskt medel för henne, som ett sätt att visa var hon står i olika frågor. Det är som artist hon blir tillfrågad om att medverka i olika politiska sammanhang. Men Nabila ogillar det faktum att hon blir uppmärksammas och tillfrågad om framträdanden för att hon är invandrad kvinna. "Jag kan aldrig bli en bra rappare, jag kan bara bli en bra rappare för att vara tjej" säger hon en smula uppgivet.

Hon uppträder tillsammans med MET – the Middle Eastern

Triangle – tre killar med ursprung i Syrien, Irak och Iran. Som artist blir hon tillfrågad att vara med på en samlingsdisk utgiven av Revolutionär Kommunistisk Ungdom. Hon ombeds också av AFA (Antifascistisk Aktion) och Salembor mot rasism att uppträda under de årliga antirasistdemonstrationerna i Salem.

Före uppträdandet i Salem får hon ett telefonhot av Sverigedemokraterna och hon blir tveksam till om hon ska våga ställa upp. Hon tar kontakt med tre avhoppade nazister för att med deras hjälp ta ställning till hur säkert eller osäkert det kan komma att bli för henne. Trots deras varningar om att det kan gå hett till vid demonstrationerna till bestämmer hon sig för att uppträda. Vi får följa med henne till Salem, där hon både sjunger en låt och håller en tyst minut för den nazist som tidigare blivit dödad på platsen. "Han var en människa innan han blev nazist. Vi hedrar honom som en människa, inte som en martyr" säger hon.

Religionen:

Religionen tycks inte få så stor plats i Nabilas liv. Visserligen går hon vid ett tillfälle undan och ber innan ett uppträdande, men när hon följer med sina kusiner till moskén verkar det vara första gången. I moskén uppstår en diskussion om huruvida den muslimska slöjan bärs som en frukt av religionen eller traditionen. När kusinerna är på besök hemma hos Nabila vill de be och undrar åt vilket håll Mekka ligger, men Nabila vet inte.

Individen Nabila

Som kvinna och invandrare upplever Nabila att hon har väldigt låg status i samhället. "Ingen ser till invandrarkvinnor som möjligheter. De är som grus." Hon reagerar mot att hon alltid i första hand betraktas som invandrad kvinna, i andra hand som individ. Även i positiva sammanhang, när hon exempelvis blir tillfrågad om en spelning görs det, tror hon, för att hon är invandrare och kvinna. Hon ogillar att stå som representant för alla invandrade kvinnor bara för att det är politiskt korrekt att ha med en sådan i olika sammanhang.

Nabila tycks ha en väldigt stark inre drivkraft. Hon kämpar för att bli accepterad för den hon är och inte bli bedömd utifrån vad hon tycks vara på utsidan. Det är ofta en kamp i motvind, både i hemmet och ute i samhället. I musiken och texterna har hon hittat ett sätt att uttrycka sig, att ventilera det hon tänker och tycker.

I sitt artisteri tänker inte Nabila så mycket på att hon är tjej. Därför blir hon provocerad av uttalanden som "Du är en av de bästa tjejrapparna". För henne är det samma sak som att säga "Du är en av de bästa mentalt handikappade rapparna". Nabila är orolig för vad som ska hända om hon en dag gifter sig. "Då kan jag inte rappa. Då kan jag inte ha sådana här kläder. Då kan jag inte ha kvar mina killkompisar". Hennes muslimska omgivning förväntar sig att hon som gift kvinna ska anta en mer traditionellt kvinnlig roll.

Nabila trotsar statistiken och börjar plugga. "Skolan kommer att vara min väg ut på lång sikt". Så resonerar hon. Hon ser det som en utmaning att bli bättre än medel-Svensson, att lära sig allt om det svenska samhället och lite till. Många av hennes kompisar har ingen aning om vad socialpedagogiska programmet är för någonting, men om hon förklarar för dem att hon ska bli soc-kärring hänger de med lite bättre. Men det är inte alltid Nabila orkar med att tänka på lång sikt. Ibland sträcker sig hennes horisont inte längre än till kvällen, till nästa dag, till hur

hon ska kunna påverka och förändra saker som är inom räckhåll. Nabila har en lång väg att klättra – förbi alla fördomar om vad invandrare kan och inte kan – så det är kanske inte underligt att hon resonerar så. Redan som rappare befinner hon sig i en värld (bestående av idel män) där hon säkert har fått kämpa för att bli accepterad som en individ bland de andra. Bland sina musikerkompisar tycks hon nu bli betraktad som en jämlike, vilket måste kännas befriande för henne.

- Det kan lätt kännas övermäktigt att stå upp för den man är i en omgivning där alla andra sätter färdiga stämplatser eller etiketter på en. Diskutera vad det är som driver Nabila och gör att hon orkar. Vilket pris får hon betala och vilka vinster gör hon?

Engagemanget

"Ungdomligt oförstånd" heter en av Nabilas låtar. Men trots sin unga ålder har hon på ett väldigt tydligt sätt valt sida och ståndpunkt. Hon kommer från ett kurdiskt hem, där det har diskuterats mycket politik, och som vuxen har hon låtit det ta sig uttryck i musiken. Hennes texter handlar lika mycket om närmiljön och den göteborgska politiken liksom om världssituationen i stort.

En stark scen i filmen är när Nabila sitter tillsammans med sina rapparkompisar i MET i en buss på väg hem från en Stockholmsspelning. De sjunger och skrålar upprymt "Leve Palestina, krossa sionismen". I en intervju har hon förklarat att hon är emot sionismen, dvs den judiska nationalismen, Israel som förtryckarstat, men naturligtvis inte judar i sig.

I dagens Sverige märks ibland en ovilja till att engagera sig politiskt och göra aktiva ställningstaganden. Då Nabila i en intervju tillfrågas om varför hon ställer upp på Palestinaskivan svarar hon "Varför inte? Nå måste ju tycka att det är fel." Det verkar självklart för henne att ta ställning, trots att hon vid ett tillfälle erkänner att hon inte vet precis vad RKU, som ger ut skivan, står för. En av Nabilas kompisar är av motsatt åsikt – att politik bara är till för att lura folk.

Men engagemanget har också ett pris. När Nabila blir hotad av Sverigedemokraterna känner hon sig inte bara rädd, utan också ledsen och besviken på människorna, som hatar henne fast de inte alls känner henne.

- I kampen för ett rättvisare samhälle möter Nabila, liksom alla andra rättvisekämpar, förstås mycket motstånd. Och när hennes egen säkerhet hotas ställer hon den befogade frågan om det verkligen är värt priset att gå vidare med kampen? Den avhoppade nazisten tycker inte att man ska ge upp. "Fan, då har de ju vunnit" säger han. Vad tycker eleverna? Gör Nabila något dumdrigt som uppträder i Salem trots telefonhoten? Var går gränsen mellan politiskt mod och oförsiktighet?

Kort om Salem

Den 9 december 2000 knivhögs och sparkades en 17-årig skinnskalle med anknytning till nynazistiska grupper till döds av ett ungdomsgäng på en busshållplats i Salem utanför Stockholm. Då det i nazistkretsar ansågs att han mördades för sina åsikters skull tågade tusen personer några dagar efter mordet genom Salem i en sorgedemonstration. Nu demonstreras det i Salem varje årsdag av mordet. Tusentals antirasister och nazister kommer till platsen och polisen sätter in stora styrkor för att hålla ordning.

Den muslimske pappan

Nabilas relation till sin pappa tycks varm men komplicerad. Nabila är tjuugo år och myndig, men enligt muslimsk sed ska ogifta döttrar bo hemma med föräldrarna - traditioner som även hennes pappa vill hålla på, även om hans argument för varför känns en smula urvattnade.

Nabila, som har tre timmars restid till och från skolan varje dag, vågar en dag fråga pappan om hon skulle kunna få hyra en studentlägenhet i Vänersborg, ett alternativ som både skulle ge henne studiero och vara ekonomiskt mer fördelaktigt än att resa per tåg varje dag. Men det är inte att tänka på, tycker pappan. "Vi är rädda om dig" är hans förklaring. Dessutom vill han att hon ska finnas i hemmet som en förebild för sina yngre syskon.

Motsägelsefullt nog blir han ledsen och besviken när Nabila berättar att hon ska ta ett uppehåll i studierna. Han har förväntningar på henne, men är inte beredd att rucka på traditionerna för att förenkla livet för henne.

Till en början tycks fadern tämligen ointresserad av Nabilas musik – han dyker mest upp som en lustig figur som sitter hemma och ser på tv – men undan för undan får han upp ögonen för vad hon håller på med. Efter att hon har medverkat vid demonstrationerna i Salem bläddrar de tillsammans i några tidningar i vilka hon figurerar. Rubriker som "Med vilja att förändra" och "Makt att påverka" gör honom stolt och varm. Det är också med stolthet och glädje han tar spårvagnen till Kungsbäck för att lyssna på en av Nabilas konserter. Han kommer dansande in backstage före konserten. Efteråt, då han och Nabila står i kylan och väntar på spårvagnen tillsammans, är det med en påtaglig samhörighetskänsla de hittar sätt att hålla sig varma.

Pappan skrattar lite uppgivet åt sin situation. Hans yngsta dotter bär slöja medan den äldsta håller på med hip-hop. Det hedrar honom att han är så stolt över sin äldsta dotter, att han faktiskt ser vad hon gör. "Nabila har kämpat hela tiden, på olika sätt. Jag respekterar att hon tänker. Hon kan allt om Sverige" säger han, men tillägger snart "Men hon kan inte få göra som hon vill".

- Vilka föreställningar har eleverna om det muslimska samhället och traditionerna? Alla har förstås hört talas om Fadime och de så kallade hedersmorden. Att få en inblick i Nabilas familj kan kanske nyansera den i dag gängse bilden av hur muslimska hem i Sverige ser ut. Vad fick eleverna för intryck av Nabilas hem då de såg filmen? Har Nabilas föräldrar rätt att lägga sig i hennes liv? Ta fram argument för och emot.

- Många invandrare har svårt för den lite överseende ”tycka synd om” mentalitet som de ibland möts av. Svenska drar också gärna invandrare över en kam trots att knappast den ena invandraren är den andra lik. Vad tror eleverna dessa beteenden kommer sig av?

Kontrasterna synliggör

"Så länge skutan kan gå, så länge hjärtat kan slå" sjunger Evert Taubes ursvenska och knarriga stämma och samtidigt ser vi Nabilas kurdiska pappa stöka hemma i köket. Det är en tydlig kulturkrock, lika slående som det faktum att Nabila aldrig hört vare sig Taube eller Joakim Thåström tidigare. Trots att hon till och med ska medverka på samma skiva som den senare...

Filmskaparna har i filmen om Nabila på ett mycket medvetet sätt arbetat med den här typen av kontraster. Då Nabila diskuterar med sin pappa om att göra ett uppehåll i studierna och han uttrycker att han "inte blir glad" klipps bilden växelvis till den i hemmet alltid närvarande tv:n, där det för tillfället visas friidrott med helsvenska prestationer. Till arabisk klingande musik får vi se Angeredsborna åka pulka i ett snöigt vinterlandskap. Det är skojiga grepp, som gör att vi även känslomässigt bättre kan förstå hur lång väg Nabila faktiskt har att vandra för att bli bedömd på samma premisser som sina helsvenska jämnåriga.

Anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Produktionsuppgifter

Sverige 2003

Manus, regi, produktion: Håkan Berthas, Johan Bjerkner & Stefan Sundlöf

Foto: Håkan Berthas

Klippning: Johan Bjerkner & Stefan Sundlöf

Medverkande

Nabila, Natic, Martin, rapgruppen MET mfl

Tekniska uppgifter

Speltid: 72 minuter

Format: Vidfilm

Ljud: Dolby SR

Censur: Barn tillåten

Svensk premiär: 7 november 2003

Distribution

Folkets Bio, Box 2068, 103 12 Stockholm Tel 08-545 275 23, fax 08-411 25 31 www.folketsbio.se